

Kormányhatározat-tervezet az Országos Fogyatékosügyei Program végrehajtását elősegítő 2015-2018. évekre vonatkozó Intézkedési Tervről

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében az Országgyűlés a 15/2015. (IV. 7.) számon elfogadott OGY határozatban elfogadta az Országos Fogyatékosügyei Programot. Az OGY határozat elfogadásával az Országgyűlés felkérte a Kormányt, hogy a Program elfogadását követő három hónapon belül dolgozza ki az első, 2015- 2018. évekre vonatkozó Intézkedési Tervet.

Az Intézkedési Terv a Program struktúráját követve az egyes fejezetekben 2015-2018. évekre előirányzott intézkedéseket rögzíti.

Az Intézkedési Terv legfontosabb célja, hogy az intézkedések végrehajtásával a fogyatékos személyeket érintő szakpolitikai területeken széleskörű, átfogó és érzékelhető előrelépés legyen tapasztalható.

A kormányzati stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III. 12.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően az Intézkedési Terv szakpolitikai programként került előkészítésre.

Az Intézkedési Terv a fogyatékos személyek társadalmi részvételének elősegítését támogatja, megfelelően a Programban rögzített "Önrendelkezés" alapelvének is, amely értelmében a fogyatékos személyek jogok birtokosai, önálló akarattal rendelkező autonóm, független személyek, akiknek csupán arra van szükségük, hogy jogaik érvényesítéséhez a társadalom biztosítsa azokat a feltételeket, amelyek a fogyatékossgából adódó hátrányokat csökkentik.

A fentiek érdekében az Intézkedési Terv a következő területekre bontva határozza meg a 2015-2018. év feladatait:

1. A fogyatékos emberek társadalmi befogadását támogató adatgyűjtések és kutatások;
2. Egészségügy;
3. Korai fejlesztés, oktatás, képzés;
4. Foglalkoztatás;
5. Szociális szolgáltatások és ellátások;
6. Komplex rehabilitáció;
7. Önrendelkezés, önálló életvitel;
8. Fogyatékos személyek és családjaik;
9. Közlekedés;
10. Sport, kultúra, turizmus;

11. Többszörösen veszélyeztetett csoportok;

12. Hozzáférhetőség.

Mivel az Intézkedési Terv négy évre vonatkoztatva határoz meg feladatokat, az egyes intézkedések költségeinek pontos megjelölésére a 2015. és 2016. évben végrehajtandó feladatok vonatkozásában van lehetőség. A 2017. és 2018. évek költségvetését érintő intézkedések a majdani költségvetési törvények függvényében valósulhatnak meg.

Az európai uniós forrásokat érintő intézkedések tekintetében a 2015. évben kiírásra kerülő fejlesztések pontos forrásai megjelölésre kerültek. A tervezési szakasz jelenlegi állására tekintettel a 2016-tól induló fejlesztéseknél csupán a forrásként tervezett operatív program nevét szerepeltetjük az előterjesztésben azt hangsúlyozva, hogy ezen intézkedések uniós finanszírozására a Kormány által elfogadott éves fejlesztési keret függvényében kerülhet sor. Több, uniós finanszírozással megvalósuló fejlesztés esetében várható, hogy azok a későbbiekben költségvetési többletterhet generálhatnak. A fejlesztések tervezésének jelenlegi szakaszában azonban a későbbi forrásigények becslésére még nincs lehetőségünk, erre a konkrét projektek tervezésének részeként – különösen a megvalósíthatósági tanulmány elkészítésekor – kerülhet sor.

Az Intézkedési Terv végrehajtásáról – a határozati javaslatban foglaltaknak megfelelően – 2019. október 31-ig beszámoló készül a Kormány számára. Az Intézkedési Terv végrehajtásának koordinációjáért felelős tárca ezen felül a Fogyatékoságügyi Tárcaközi Bizottság keretein belül folyamatosan tájékoztatja az érintett kormányzati szereplőket az intézkedések előrehaladásáról.

A Kormány

1.../2015. (...)

h a t á r o z a t a

az Országos Fogytékosságügyi Program végrehajtásának 2015-2018. évekre vonatkozó

Intézkedési Tervéről

1. A Kormány

a) elfogadja a 15/2015. (IV. 7.) OGY határozat alapján készített, a kormányhatározat Mellékletét képező, az Országos Fogytékosságügyi Program végrehajtásának 2015-2018. évekre vonatkozó Intézkedési Tervét;

b) felhívja az érintett minisztereket, hogy az Intézkedési Tervben foglalt feladatok végrehajtásáról készítsenek beszámolót, és azt küldjék meg az emberi erőforrások miniszterének;

Felelős: érintett miniszterek

Határidő: 2019. május 31.

c) felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy a b) pontban foglaltak szerint elkészített beszámolók alapján készítsen jelentést a Kormány számára az Intézkedési Tervben foglalt feladatok végrehajtásáról;

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2019. október 31.

d) felhívja az emberi erőforrások miniszterét, valamint a nemzetgazdasági minisztert, hogy működjenek együtt az egyes intézkedések végrehajtásához szükséges költségvetési források tervezése, és azok biztosítása érdekében a rendelkezésre álló források figyelembevételével.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

nemzetgazdasági miniszter

Határidő: folyamatos

2. A Kormány

a) felhatalmazza az emberi erőforrások miniszterét, hogy koordinálja az Országos Fogytékosságügyi Program és annak megvalósítását elősegítő Intézkedési Terv végrehajtását;

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

4

Határidő: folyamatos

b) és egyben felkéri az érintett minisztereket, hogy az emberi erőforrások miniszterének megkeresésére a szükséges adatok és információk rendelkezésre bocsátásával segítsék elő az Intézkedési Terv tárcaközi koordinációját, és biztosítsák az intézkedések folyamatos nyomon követését.

Felelős: érintett miniszterek

Határidő: folyamatos

3. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg az Országos Fogytékosügyi Program végrehajtásának 2012-2013. évekre vonatkozó középtávú intézkedési tervéről szóló 1056/2012. (III. 9.) Korm. határozat hatályát veszti.

Az Országos Fogyatékosságügyi Program végrehajtásának 2015-2018. évekre vonatkozó Intézkedési Terve

1. A fogyatékos emberek társadalmi befogadását támogató szakmai fejlesztések

- 1.1 A köznevelés rendszerén belül szemléletformáló programokat kell indítani a fogyatékos személyek, valamint a fogyatékos személyeket képviselő érdekvédelmi szervezetek bevonásával a gyermekek, tanulók, a pedagógusok, óvodapedagógusok és szülők érzékenyítése érdekében.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2017. december 31.

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

- 1.2 A társadalom érzékenyítése érdekében szemléletformáló programokat kell indítani – különös tekintettel a fogyatékos személyek társadalmi inklúziójának megvalósulására – a Család, Esélyteremtési és Önkéntes Házak országos hálózata, a fogyatékos személyek, valamint a fogyatékos személyeket képviselő érdekvédelmi szervezetek bevonásával.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: folyamatos

Forrás: központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet 20/20/3 és 20/30/25/5 címrend

- 1.3 Országos kutatás útján fel kell tární a pszichoszociális fogyatékossggal élő személyek körét, társadalmi és munkaerőpiaci helyzetét, az általuk igényelt szolgáltatások körét és jellegét.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2017. december 31.

Forrás: központi költségvetés

- 1.4 Szakmai szervezetek bevonásával ágazati együttműködés keretében kell szakmai fejlesztési javaslatot kidolgozni a pszichoszociális fogyatékos személyekhez kapcsolódó egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztésének lehetőségeiről.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: forrást nem igényel

2. Egészségügy

- 2.1 A fogyatékos személyek egészségügyi ellátásában résztvevő orvosok és szakdolgozók fogyatékoság-specifikus felkészítése érdekében az információátadást és kompetenciafejlesztést megcélzó továbbképzési programterveket kell kidolgozni és tájékoztató kiadványokat kell készíteni.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: központi költségvetés

- 2.2 Javítani kell a fogyatékos személyek egészségügyi ellátásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférését, ennek érdekében a betegszervezetek, valamint a fogyatékos személyeket képviselő érdekvédelmi szervezetek bevonásával kell felmérni a különböző fogyatékossgal élő gyermekek és felnőttek szűrő- és egyéb diagnosztikai vizsgálatokhoz való hozzáférését, a felmérés eredményeire alapozva – a helyi sajátosságok figyelembevételével – programokat kell kidolgozni a szolgáltatások elérhetőségének javítása érdekében.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

- 2.3 A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 12. § (4) bekezdésében rögzített kötelezettség végrehajtása érdekében nyilvános, akadálymentes, elektronikusan hozzáférhető tájékoztató felületet kell létrehozni.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2015. december 31.

Forrás: központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20/20/06 sor

- 2.4 Bővíteni kell a méltányosságból nyújtott támogatással kölcsönözhető gyógyászati segédeszközök körét.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2017. december 31.

Forrás: központi költségvetés

- 2.5 Munkacsoport keretében át kell tekinteni a támogató technológiai eszközök hozzáféréseinek feltételeit, valamint a támogatással igénybe vehető eszközök körét, el kell különíteni az életvitelt segítő, valamint a gyógyászati segédeszközök fogalmát, meg kell vizsgálni a támogató technológiai eszközök kölcsönzés keretében való hozzájutásának feltételeit, és javaslatokat kell kidolgozni annak érdekében, hogy az igénylők a valós szükségletüknek megfelelő eszközökhöz jussanak.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: forrást nem igényel

3. Korai fejlesztés, oktatás, képzés

- 3.1 Az egyenlő minőségű koragyermekkori intervenciós szolgáltatásokhoz való területileg egyenletes hozzáférés biztosítása érdekében növelni kell a területen dolgozó szakemberek számát, ágazatközi együttműködést és egységes eljárásrendet kell kialakítani, a gyermekút nyomon követését szolgáló korszerű adatstruktúrát kell kidolgozni, valamint az érintett ágazatok háttérintézményei által kezelt adatbázisok átjárhatóságával a szülők és a szakemberek számára létre kell hozni egy egységes tájékoztatási rendszert.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: EFOP 1.9.

- 3.2 Jogszabályi előírások révén kell megerősíteni a gyermekjóléti szolgáltatás koragyermekkori intervencióban – különös tekintettel az egészségügyi szolgáltatásokhoz, családtervezési-, pszichológiai-, nevelési-, mentálhigiénés tanácsadáshoz való hozzáférést segítő feladatok során – betöltött ügyfélirányító szerepkörét, a szolgáltatás országos elérhetőségének biztosítását és megfelelő színvonalú ellátását.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: központi költségvetés

- 3.3 Képzési programokat kell kidolgozni a koragyermekkori intervenciós szolgáltatásokban résztvevő valamennyi szakember kompetenciafejlesztése, szemléletformálása és a családokkal való partneri együttműködésük kialakítása érdekében.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: EFOP 1.9.

- 3.4 Az inkluzív oktatás feltételeinek megteremtése érdekében munkacsoport keretében kell feltérképezni és elemezni az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat jelenlegi rendszerét. Meg kell határozni a fejlesztések új irányait és szabályozási javaslatot kell kidolgozni, amely az inkluzív oktatás szervezeti kereteinek kialakítását alapozza meg.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2016. december 31.

Forrás: forrást nem igényel

- 3.5 A 3.4 intézkedésben foglaltak eredményeinek figyelembevételével programot kell indítani az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat szakmai protokolljainak és tárgyi eszközeinek fejlesztése érdekében.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

- 3.6 Fejleszteni kell a pedagógiai szakszolgálati intézményrendszert, ennek keretében különösen szükséges a megújuló szakszolgálati feladatok megsegítése, az egységes protokollok implementációjának vizsgálata, az infrastrukturális feltételek javítása.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

- 3.7 A tehetség felismerése és társadalmi hasznosulása érdekében támogatni kell a fogyatékos fiatalokat integráló tehetségsegítő programokat, valamint a fogyatékos fiatalok tehetségsegítő programokban való részvételét.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: folyamatos

Forrás: központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet

- 3.8 Meg kell teremteni a köznevelési, egészségügyi és a szociális továbbképzési rendszer fogyatékossgal érintett képzéseinek kapcsolódási pontjait, az elérhető kreditek kölcsönös elismertetésével gondoskodni kell azok átjárhatóságáról, össze kell hangolni az ágazati képzési jogszabályokat.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek

során születik döntés

- 3.9 A közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók, továbbá a szakképzésből kiszoruló, vagy arra még nem felkészült enyhe értelmi fogyatékos tanulók munkaerő-piaci esélyeinek javítása érdekében meg kell teremteni a piacképes ismereteket biztosító hatékonyabb gyakorlati képzések jogszabályi keretét.

*Felelős: emberi erőforrások minisztere
nemzetgazdasági miniszter*

Határidő: 2016. december 31.

Forrás: központi költségvetés

- 3.10 A fogyatékos fiatalok felsőoktatásban való részvételének elősegítése és lemorzsolódásuk megelőzése érdekében egyénre szabott komplex szolgáltatásokat kell kidolgozni és bevezetni, meg kell teremteni a fogyatékosügyei koordinátorok országos hálózatát, tevékenységüket ajánlásokkal, jó gyakorlatok bemutatásával kell segíteni.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2017. május 31.

Forrás: fogyatékos hallgatók után járó kiegészítő támogatás

- 3.11 Elő kell segíteni, a fogyatékosügyei, hozzáférhetőségi, rehabilitációs ismeretek beépülését a releváns felsőoktatási képzésekbe.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2017. augusztus 31.

Forrás: forrást nem igényel

- 3.12 El kell készíteni a magyar jelnyelv sztenderdizációját és nyelvészeti leírását.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2015. július 31.

Forrás: TÁMOP 5.4.6./B

- 3.13 Az érintett szakmai és civil szervezetek bevonásával ágazatközi munkacsoportot kell létrehozni annak érdekében, hogy kidolgozásra kerüljön a bilingvális oktatás bevezetésének feltételrendszere, annak ütemezése, valamint a szükséges képzések, tananyagok, módszertan rendszere.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2015. szeptember 1.

Forrás: forrást nem igényel

- 3.14 Projektet kell indítani a bilingvális oktatási módszer bevezetésének és a magyar jelnyelv oktatásának megalapozása, személyi feltételeinek megteremtése, valamint a bilingvális oktatáshoz szükséges módszertan, és tananyagok kidolgozása érdekében.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2016. március 31.

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

4. Foglalkoztatás

- 4.1 Meg kell vizsgálni a fogyatékos és a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának növelése érdekében az atipikus foglalkoztatás nyújtotta lehetőségeket, az ellátható tevékenységeket. A vizsgálat alapján meg kell határozni az atipikus foglalkoztatás speciális szervezési igényeit, foglalkoztatási formáktól függően fel kell mérni a koordinációs feladatokat, szükséges eszközbeszerzési igényeket, valamint a potenciális munkavállalók megfelelő felkészítéséhez szükséges képzéseket, átképzéseket.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

nemzetgazdasági miniszter

Határidő: 2016. évtől folyamatosan

Forrás: GINOP 5. prioritás

- 4.2 A fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek munkalehetőségeinek bővítése, valamint szélesebb körű nyílt munkaerő-piaci elhelyezése érdekében fenn kell tartani a foglalkoztatást segítő szolgáltatások országos hálózatát és módszertani központját, továbbá a média és a közigazgatási szervek bevonásával népszerűsítő programokat szükséges szervezni a munkáltatók szemléletváltása, a célcsoportba tartozó személyek foglalkoztatási lehetőségeinek megismerése érdekében.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

nemzetgazdasági miniszter

belügyminiszter

miniszterelnökséget vezető miniszter

Határidő: folyamatos, a szolgáltató hálózat és a kommunikáció esetében 2015. december 31.

Forrás: TÁMOP 5.3.8 A1, A2 komponens; AMSZ; EFOP 1.1.1.

- 4.3 A munkáltatók körében szélesebb körben meg kell ismertetni a Virtuális Munkaerőpiaci Portál szolgáltatásait, amely lehetőséget kínál a munkáltatók részére a fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek számára felajánlott nyílt munkaerő-piaci álláshelyeik bejelentésére.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter

Határidő: 2015. évtől folyamatosan

Forrás: XV. Nemzetgazdasági Minisztérium fejezet 1/1/3

- 4.4 Támogatni kell a fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek munkavégzésük helyére – szükség esetén szállító szolgálatok (különösen: falu-, tanyagondnoki szolgáltatás, egyéb támogatott közösségi közlekedési formák) bevonásával – történő eljutását, a munkavégzést segítő, lehetővé tevő speciális eszközök, berendezések beszerzését, a munkahelyek megfelelő, szükség- és igény szerinti adaptációját. A fentieket a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását elősegítő projektek feltételrendszerében horizontális szempontként kell szerepeltetni.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

miniszterelnökséget vezető miniszter

nemzetgazdasági miniszter

Határidő: 2017-től kezdődően

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása a GINOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

5. Szociális szolgáltatások és ellátások

- 5.1 Támogatni kell az integrált bölcsődei és óvodai ellátást, ennek megalapozására meg kell vizsgálni a fogyatékos gyermekek megfelelő ellátásának feltételeit és az ellátásuk szükségleteit annak érdekében, hogy a fogyatékos gyermekek minél nagyobb számban vehessék igénybe a szolgáltatásokat. A vizsgálatot követően szolgáltatásfejlesztési javaslatokat kell megfogalmazni.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2016. december 31.

Forrás: forrást nem igényel

- 5.2 Meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy a bölcsődei ellátási formán túl, a napközbeni ellátás egyéb formáinál miként lehet ösztönözni a szolgáltatókat a sajátos nevelési igényű, fogyatékos gyermekek ellátására. A vizsgálat eredményeire alapozva fejlesztési javaslatokat kell kidolgozni.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

nemzetgazdasági miniszter

Határidő: 2016. szeptember 30..

Forrás: központi költségvetés

- 5.3 A fogyatékos személyek nappali ellátása tekintetében fel kell mérni az elérhető szolgáltatások hatékonyságát és azok országos lefedettségét.

Felelős: emberi erőforrások minisztere
Határidő: 2015. szeptember 30.
Forrás: forrást nem igényel

- 5.4 Szabályozási szinten kell lehetővé tenni a fogyatékos személyek részére a szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítését, fejlesztését, különös tekintettel a nappali ellátást biztosító intézményekre.

Felelős: emberi erőforrások minisztere
nemzetgazdasági miniszter
Határidő: folyamatosan
Forrás: Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

- 5.5 Fel kell mérni a fogyatékos emberek személyes életvezetését, önálló életvitelét támogató szociális szakemberek képzését, ennek alapján felül kell vizsgálni és szükség esetén módosítani, fejleszteni kell a szakemberek képzési követelményeit – ennek részeként meg kell jeleníteni a fogyatékosügyhöz kapcsolódó ágazatok (kiemelten az egészségügy, oktatás, foglalkoztatás) szakmai, módszertani ismereteit – továbbá bővíteni kell a képzésekbe bevont szakemberek körét.

Felelős: emberi erőforrások minisztere
Határidő: 2017. évtől folyamatosan
Forrás: EFOP3.8.2.

- 5.6 Fel kell mérni az idősök otthonaiban az intézményi jogviszonnyal rendelkező fogyatékos személyek számát, továbbá számszerűsíteni kell az idősök otthonaiban és a fogyatékos személyek otthonaiban a szolgáltatást igénybe vevők között mutatkozó átfedéseket.

Felelős: emberi erőforrások minisztere
Határidő: 2016. december 31.
Forrás: forrást nem igényel

- 5.7 Fejleszteni kell az autista személyek ellátásában szereppel bíró szolgáltatásokat, támogatni kell az autizmus specifikus szolgáltatások kialakítását, javítani kell az autista személyek és családjaik számára a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Felelős: emberi erőforrások minisztere
Határidő: 2018. december 31.
Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

- 5.8 Folytatni kell a fogyatékos személyek, valamint a pszichoszociális fogyatékossgal élő személyek átmeneti és rehabilitációs intézményeinek korszerűsítését.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

- 5.9 A fogyatékos személyek saját lakókörnyezetükben való ellátásának elősegítése érdekében fejleszteni kell a támogató szolgáltatás infrastruktúráját, gondoskodni kell új gépjárművek beszerzéséről és a meglévő gépjárműpark cseréjéről és karbantartásáról. Növelni kell a támogató szolgáltatások kapacitását, biztosítani kell a szolgáltatás országos lefedettségét és fogyatékoságtípustól függetlenül biztosítani kell a szolgáltatáshoz való egyenletes, egyenlő esélyű hozzáférést.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet

- 5.10 Folyamatosan biztosítani kell a súlyos fogyatékos személyek fogyatékosági támogatásának és a vakok személyi járadékának évenkénti emelését.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

nemzetgazdasági miniszter

Határidő: évenként, a nyugdíjemelés időpontjának megfelelően

Forrás: központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet

- 5.11 Át kell tekinteni az ápolási díj szabályrendszerét, különös tekintettel a jelenlegi széttagolt állapotvizsgálati rendszer egységesítése, valamint az ápolási díjban részesülők szociális biztonságának erősítése szempontjából.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2016. június 30..

Forrás: forrást nem igényel

- 5.12 Munkacsoport keretében át kell tekinteni a megváltozott munkaképességű személyek számára nyújtott ellátások szabályozását, valamint a szociális foglalkoztatás szabályrendszerét az ellátásokban részesülők szociális biztonságának erősítése, valamint annak érdekében, hogy az ellátások hatékonyabban támogassák a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2016. június 30..

Forrás: forrást nem igényel

6. Komplex rehabilitáció

- 6.1 Továbbképzési programok kidolgozásával és kapcsolódó képzések indításával fejleszteni kell a felnőtt korú fogyatékos személyek komplex minősítését végző, szakértői bizottságokban dolgozó szakemberek fogyatékoság specifikus kompetenciáját.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. évtől folyamatosan

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

- 6.2 A fogyatékossgal élő és megváltozott munkaképességű személyek ellátásaihoz kapcsolódó minősítési folyamatok racionalizálása, fejlesztése, hatékonyságának növelése érdekében, munkacsoport keretében kell áttekinteni a komplex minősítés folyamatát.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

miniszterelnökséget vezető miniszter

Határidő: 2017. december 31.

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

- 6.3 Fejleszteni kell a felnőttkorban látássérülté vált személyek számára elemi rehabilitációs szolgáltatást nyújtó szervezetek kapacitását.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2016. december 31.

Forrás: központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet 20/20/08

- 6.4 Munkacsoportot kell létrehozni a Funkcióképesség, fogyatékossg és egészség nemzetközi osztályozása (FNO) gyakorlati alkalmazása feltételeinek vizsgálata céljából.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2017. december 31.

Forrás: forrást nem igényel

- 6.5 A komplex rehabilitáció hatékonyságának növelése és a rehabilitációs életút folyamatának nyomon követhetősége érdekében végre kell hajtani azokat az informatikai fejlesztéseket, amelyek az adatbázisok összekapcsolásával és megfelelő rendszerezésével - az adatvédelmi szempontokra figyelemmel - alkalmasak naprakész információkat tartalmazó központi információs felület kialakítására.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

miniszterelnökséget vezető miniszter

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

- 6.6 Elő kell készíteni a látássérült személyek elemi rehabilitációjának szakmai tartalmát szabályozó jogszabály tervezetét, valamint meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy az elemi rehabilitációs szolgáltatás a jövőben valamennyi fogyatékosági csoport számára elérhető legyen.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2016. december 31.

Forrás: forrást nem igényel

- 6.7 Át kell tekinteni a fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek foglalkozási rehabilitációjában részt vevő szakemberek jogszabályban előírt képzettségi követelményeit és a rehabilitációs szükségletekhez, feladatokhoz igazodóan kell azokat módosítani.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

miniszterelnökséget vezető miniszter

nemzetgazdasági miniszter

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: forrást nem igényel

7. Önrendelkezés, önálló életvitel

- 7.1 Át kell tekinteni a támogatott döntéshozatalra vonatkozó bírósági és gyámhatósági jogalkalmazói gyakorlatot, ennek alapján az érintett érdekvédelmi szervezetek bevonásával képzéseket kell kidolgozni és indítani a bírák, igazságügyi orvosszakértők, gyámhatóságok, szociális, valamint egészségügyi intézményekben dolgozó szakemberek, gyermekvédelmi gyámok részére.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

igazságügyi miniszter

miniszterelnökséget vezető miniszter

Határidő: 2017. évtől folyamatosan

Forrás: központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet

- 7.2 Létre kell hozni egy ágazatközi, az érintett civil résztvevőkkel kiegészített munkacsoportot a lakás és lakókörnyezet akadálymentesítésének támogatási rendszerére vonatkozó felülvizsgálat, valamint a támogatási rendszer átalakítására vonatkozó javaslat kidolgozása céljából.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

miniszterelnökséget vezető miniszter

Határidő: 2016. április 15.

Forrás: forrást nem igényel

- 7.3 Létre kell hozni azt a szakmai műhelyt, amely a szociális intézmény férőhely kiváltás koordinatív-módszertani támogatását biztosítja.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2016. december 31.

Forrás: EFOP 1.9.1.

- 7.4 Az előző évek tapasztalataira reflektálva felül kell vizsgálni a férőhelykiváltással és a támogatott lakhatással kapcsolatos jogszabályi környezetet a fogyatékos gyermekekre is figyelemmel.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2016. január 1.

Forrás: forrást nem igényel

- 7.5 Projektet kell indítani a tartós bentlakást nyújtó szociális intézményi férőhelyek személyközpontú, tényleges kiváltása, valamint a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése érdekében.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

8. Fogyatékos személyek és családjaik

- 8.1 Az egészségfejlesztési irodák továbbfejlesztésére és számának növelésére irányuló projekt részeként javítani kell a fogyatékos személyek és családtagjaik egyenlő esélyű hozzáférését az irodák szolgáltatásaihoz. .

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: folyamatos

Forrás: központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet 20/10/2, és EFOP 1.8.

- 8.2 A fogyatékos személyek és az őket otthonukban ellátó hozzátartozók munkaerőpiaci re-integrációja érdekében olyan ösztönző-rendszereket kell kidolgozni, amelyek megfelelően motiválják a munkáltatókat - ideértve a közigazgatás szereplőit is – a rugalmas foglalkoztatási formák alkalmazására.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter

Határidő: 2017. december 31.

Forrás: GINOP 5.3.2.

- 8.3 Projektet kell indítani a fogyatékos emberek és családjaik otthonában nyújtott időszakos kísérés és ellátás szolgáltatás országos lefedettségének biztosítása érdekében, ennek keretében növelni kell a nyújtott szolgáltatási óraszámok és a szolgáltatásba bevont családok számát.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2017. évtől folyamatosan

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

- 8.4 Komplex programokat és helyi pályázatokat kell kidolgozni a fogyatékos gyermeket nevelő családok, valamint a fogyatékos szülők mentálhigiénés támogatása érdekében.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2015. évtől folyamatosan

Forrás: központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet 20/16/7, és EFOP 1.2.1.

9. Közlekedés

- 9.1 Fejleszteni kell az egyenlő esélyű hozzáférés feltételeit a menetrendszerinti közösségi közlekedésben, ez magába foglalja személyszállításban részt vevő járművek, a pályaudvarok, az állomás és a megállóhely személyforgalom lebonyolítására és kiszolgálására szolgáló részeinek hozzáférhetőségét.

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: központi költségvetés

- 9.2 Figyelemmel kell kísérni a közlekedés hozzáférhetőségét érintő nemzetközi egyezményekből, uniós normákból, valamint ajánlásokból adódó feladatokat, biztosítani kell a hazai szabályozási környezet és az ezekből adódó feladatok összehangolását.

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: folyamatosan

Forrás: központi költségvetés

10. Sport, kultúra, turizmus

- 10.1 Fejleszteni kell a fogyatékos személyek hazai és nemzetközi versenysportját, valamint bővíteni kell a rendelkezésre álló speciális sporteszközök körét, továbbá biztosítani kell a sportegészségügyi hálózathoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

Felelős: emberi erőforrások minisztere
Határidő: 2018. december 31.
Forrás: központi költségvetés

- 10.2 Fejleszteni kell a fogyatékos személyek terápiás, rehabilitációs jellegű sportoktatását és a kapcsolódó sporttevékenységek fogyatékos személyek számára is egyenlő eséllyel való hozzáférhetőségét.

Felelős: emberi erőforrások minisztere
Határidő: 2018. december 31.
Forrás: központi költségvetés

- 10.3 Aktualizálni kell a 2009-ben készített, fogyatékos emberek szabadidős utazási szokásaira vonatkozó éves kutatást, így a vendégkör sajátos turisztikai szolgáltatási igényeinek ismeretében lehetőség nyílik az egyes fogyatékoságtípusok szerinti elvárások alapján akadálymentesnek minősülő turisztikai szolgáltatások azonosítására, és a nemzeti turisztikai marketing szervezet (Magyar Turizmus Zrt.) online adatbázisában hozzáférhetővé tételére. A fogyatékos turisták magas színvonalú kiszolgálása érdekében bővíteni kell a turisztikai szolgáltatók akadálymentes turizmussal kapcsolatos ismereteit, és szemléletformáló programokkal kell támogatni őket.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter
emberi erőforrások minisztere
Határidő: 2018. május 31
Forrás: Turisztikai céllelőirányzat,
GINOP 1.3.5. Nemzeti turisztikai marketing és keresletösztönző program

- 10.4 Támogatni kell a fogyatékos személyek akadálymentes könyvtárhasználatát, ennek keretén belül el kell végezni a könyvtárak szakértői szintű helyszíni vizsgálatát

Felelős: emberi erőforrások minisztere
Határidő: 2016. december 31.
Forrás: 2015. és 2016. évi központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások
Minisztériuma fejezet 20/11/1 sor, EFOP 3.3. és 4.1.

- 10.5. A 10.4. pontban foglalt feladat megvalósulását követően, annak eredményeire támaszkodva, támogatni kell a fogyatékosossággal élő személyek könyvtárhasználatát segítő innovációkat és a könyvtári dokumentumok minél szélesebb körű hozzáférhetőségét.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: EFOP 3.3. és 4.1.

- 10.6 Módszertani támogatás nyújtásával, mentorhálózat létrehozásával támogatni kell a közművelődési szakemberek munkáját, valamint szakmai továbbképzését és felkészítését, hogy erősödhessen a helyi közösségek, azokon keresztül az egyének, különösen a fogyatékos személyek önálló cselekvési szándéka és képessége, továbbá társadalmi szerepvállalása.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

nemzetgazdasági miniszter

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: EFOP 1.3.

- 10.7 Biztosítani kell a munkaerő-piacról kiszorult hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű emberek, különösen a fogyatékos személyek formális oktatásba és a munkaerőpiacra történő be- illetve visszalépését elősegítő, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kompetenciák és önsegítő képességek fejlesztését.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: EFOP 3.7.

- 10.8 Kompetencia- és személyiségfejlesztő programokat kell indítani – elsősorban tanórán kívüli és szabadidős kulturális tevékenységek, nem formális, informális tanulási alkalmak megvalósításával –, melyek elősegítik a fogyatékos személyek tanuláshoz történő hozzáférését, az olvasási, szövegértési és digitális kompetenciák fejlesztését, valamint az anyanyelvi, a viselkedési és a befogadási kultúra fejlesztését.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: EFOP 3.3.

11. Többszörösen veszélyeztetett csoportok

- 11.1 A fogyatékos nők társadalmi integrációja érdekében pályázati programokat kell indítani a helyi önkormányzatok, civil szervezetek, egyházi közösségek részére.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: EFOP 1.2.1.

- 11.2 A nevelőszülők és az általuk nevelt fogyatékos gyermekek mentálhigiénés támogatása érdekében biztosítani kell nevelőszülői hálózatonként legalább egy fő pszichológus alkalmazását.

*Felelős: emberi erőforrások minisztere
nemzetgazdasági miniszter*

Határidő: 2017. január 1.

Forrás: központi költségvetés

- 11.3 Díjat kell alapítani a fogyatékos gyermeket nevelő nevelőszülők számára munkájuk elismerése céljából.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

határidő: 2016. december 31

forrás: központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet 20/18 és 20/20/6 sor

- 11.4 Felül kell vizsgálni az örökbe fogadni szándékozók felkészítését és a fogyatékos gyermeket örökbefogadók támogatásának lehetőségeit, és intézkedéseket – egyebek mellett szemléletformáló programokat – kell kidolgozni annak érdekében, hogy növekedjen az örökbefogadott fogyatékossgal élő gyermekek száma.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

határidő: 2016. december 31.

forrás: központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet

- 11.5 Nevelőszülők, nevelőszülőket támogató gyermekvédelmi szakemberekszáma a fogyatékos gyermekek nevelésével, ellátásával kapcsolatos ismeretek növelését, kompetenciáik fejlesztését célzó intézkedéseket kell kidolgozni és megvalósítani annak érdekében, hogy növekedjen a gyermekvédelmi szakellátáson belül a nevelőszülőknél élő fogyatékos gyermekek száma.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

határidő: 2017. november 30.

forrás: EFOP 3.8.2

- 11.6 Fejlesztteni kell a súlyos és halmozottan fogyatékos gyermekek komplex ellátását, ezen belül kiemelt fontosságú a gyermekek szociális és egészségügyi szükségleteinek, valamint köznevelési ellátásának (fejlesztő nevelés-oktatás) személyi, szakmai, módszertani és infrastrukturális feltételeinek fejlesztése.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

- 11.7 Elő kell készíteni egy problématerképen alapuló, a meglévő szakmai adatokat és tapasztalatokat magában foglaló kutatási tervet a halmozottan fogyatékos személyek jelenlegi helyzetének feltárása érdekében.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2015. december 31.

Forrás: központi költségvetés XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet 20/20/08

- 11.8 Kiemelt projekt keretében ki kell dolgozni és tesztelni kell a kommunikációjukban súlyosan akadályozott személyek társadalmi integrációját biztosító minőségi szolgáltatásokat, valamint meg kell teremteni ezek országos koordinációját. A jelnyelvi tolmácsszolgálatok szervezeti bázisán olyan kommunikációs centrumokat kell létrehozni, amelyek a hallássérült személyeken túl az egyéb kommunikációs fogyatékossgal élő emberek számára is komplex kommunikációs szolgáltatást tesznek elérhetővé.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. december 31.

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

12. Hozzáférhetőség

- 12.1 A hozzáférés minél magasabb fokú szintjének elérése érdekében meg kell valósítani a kormányhivatalok „egyablakos ügyintézés”-t megvalósító pontjainak, illetve a kormányhivatalok és az illetékességi területükhöz tartozó, közszolgáltatást nyújtó és ügyfélforgalmat bonyolító, valamint ügyfelek fogadására szolgáló tereinek komplex (fizikai és infokommunikációs) akadálymentesítését.

*Felelős: miniszterelnökséget vezető miniszter
emberi erőforrások minisztere*

Határidő: 2015. december 31.

Forrás: TIOP-3.3.1/A-12/2 EKOP 2.1.23

- 12.2 Előzetes felmérésre alapozva meg kell teremteni valamennyi fogyatékos személy számára a kormányzati honlapok hozzáférhetőségét.

Felelős: miniszterelnökséget vezető miniszter

Határidő: 2016. április 15.

Forrás: központi költségvetés XI. Miniszterelnökség fejezet

- 12.3 Aktualizálni kell az akadálymentes épített környezet tervezését segítő módszertani segédletet.

Felelős: miniszterelnökséget vezető miniszter

emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2016. április 30.

Forrás: központi költségvetés XI. Miniszterelnökség fejezet 30/1/38

- 12.4 Folytatni kell a közszolgáltatások komplex akadálymentesítését, ennek keretében biztosítani kell járási szinten legalább egy bölcsőde, óvoda, továbbá alapfokú oktatási intézmény teljes körű hozzáférhetőségét.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: 2018. április 15.

Forrás: a finanszírozás tervezett forrása az EFOP, melyről az éves fejlesztési keretek során születik döntés

- 12.5 Ki kell dolgozni a pénzügyi szolgáltatások egyenlő esélyű és biztonságos hozzáférhetőségének jogszabályi keretrendszerét.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter

Határidő: 2015. december 31.

Forrás: forrást nem igényel